

KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön kyselytutkimukset maakunnan asukkaiden ja valtuutettujen mielipiteistä, Keski-Pohjanmaan maakuntapuntari 2020–2021:

Keskipojalaiset luottavat maakunnan tulevaisuuteen ja päättäjiin aiempaa enemmän

Keskipojalaisien mielestä maakunnan valttikortteja tulevaisuudessa ovat luonnonvarojen vastuullinen hyödyntäminen, hyvät harrastus-, vapaa-ajan- ja koulutusmahdollisuudet, asuinviihtyvyys, suvaitsevaisuus sekä kansainvälisyys. Uhkia puolestaan ovat terveys- ja sosiaalipalveluiden heikentyminen sekä kuntien taloudellinen ahdinko.

Valtuutettujen mielestä Keski-Pohjanmaan kuntavaalien pääteemat ovat kuntien talous, sosiaali- ja terveyspalvelut, peruskoulut, vanhusten hoito, sote-uudistus, lasten päivähoido, työllisyys, liikuntamahdollisuudet ja elinkeinojen kehittäminen. Hännän huippu on selvä. Neljä viidestä (78 %) valtuutetusta ei pidä kuntaliitoksia tärkeänä. Keski-Pohjanmaalla ehdokkuus kuntavaaleissa kiinnostaa muuta maata vähemmän, alle puolet (48 %) valtuutetuista on valmis ehdolle, kolmasosa (33 %) ei osaa sanoa ja vajaa viidennes (19 %) ei lähde.

Keskipojalaisista kaksi viidestä luottaa kotikunnan (41 %) ja valtakunnan tason (42 %) päättäjiin. Oman maakunnan päättäjiin luottaa reilu kolmannes (36 %) ja Euroopan unionin vallankäyttäjiin vain vajaa neljännes (23 %). Keskipojalaiset arvioivat päättäjiä kaikilla tasoilla selvästi myönteisemmin kuin neljä vuotta sitten.

Keski-Pohjanmaan asukkaista kolmasosa ja valtuutetuista kolme neljästä kannattaa sote-uudistusta. Vastustajia valtuutetuista on viidennes. Kansalaisten vaatimatonta kannatusta selittää se, että monet uskovat uudistuksen seuraamuksena palvelujen heikkenevän. Enemmistö valtuutetuista puolestaan uskoo niiden säilyvän nykyisellään tai hieman parantuvan.

Asuinalueen valinnassa korostuvat turvallisuus ja palvelujen sijainti. Etäisyys kaikki palvelut tarjoavan kaupungin keskustaan on nykyisellään kohdallaan. Suurelle osalle matka voisi olla pidempikin. Enemmistölle sopiva matka loma-asunnolle on 21–100 km. Neljännekselle (24 %) alle 20 kilometrin matka olisi hyvä ja joka kymmenennelle matkalla ei ole merkitystä.

Keskipojalaisista kolmasosa (33 %) ja valtuutetuista kolme neljästä (76 %) kannattaa sote-uudistusta. Vastustajia on asukkaista kolmasosa ja valtuutetuista reilu viidennes. Kansalaisten vaatimatonta kannatusta selittää se, että monet uskovat uudistuksen seurauksena palvelujen heikkenevän.

Keskipojalaiset luottavat uutisoinnissa eniten Ylen radio- (83 %) ja TV-uutiset (82 %) sekä MTV3:n uutiset (74 %). Selvä enemmistö väestöstä arvioi myös asuinkunnan paikallislehden (74 %), STT:n (72 %) ja oman maakunnan suurimman lehden (66 %) uutisointien olevan luotettavaa.

Tuoreimmassa maakuntiin kohdistetussa tutkimuksessa asukkaat puntaroivat maakunnan kehitysnäkymiä, luottamusta päättäjiin ja mediaan sekä sote-uudistusta ja sen seuraamuksia. Tässä yhteenvedossa tarkastellaan tiivistetysti keskeisiä tutkimuksen tuloksia.

Kuntien talousahdinko, terveys- ja sosiaalipalvelut ovat Keski-Pohjanmaan kipupisteitä tulevaisuudessa

Näkemyksiä oman maakunnan kehityksestä selvitettiin tutkimuksessa siten, että vastaajille esitettiin lista asioita ja kysyttiin, millaiseksi arvioi oman maakunnan kehityksen seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Löytyy viisi asiaa, joissa enemmistö Keski-Pohjanmaalla odottaa kehityksen maakunnassa kulkevan vääjäämättömästi huonompaan suuntaan. Nämä asiat ovat maakuntaan kuuluvien kuntien (64 %) ja koko maakunnan (64 %) talous, sosiaali- ja terveystaloudet (61 %), asumisen hinta (58 %) sekä rikollisuus (50 %).

Optimistisemmiksi näkemykset kääntyvät, kun vastaajat arvioivat energiatehokkuutta ja luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä maakunnassa (53 % arvioi kehittyvän parempaan suuntaan), harrastusmahdollisuuksia (47 %), asuinviihtyvyyttä (42 %), suvaitsevaisuutta (42 %), koulutusmahdollisuuksia (39 %), kansainvälisyyttä (38 %) sekä vetovoimaa matkailukohteena (37 %).

Tuloksista huokuu tulevaisuuden kuva, jossa koulutus-, kulutus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet, jopa matkailun vetovoima voisivat parantua. Kuntien ja maakunnan talouden kuitenkin epäillään asettavan kapuloita näiden odotusten toteutumiselle.

Odotukset Keski-Pohjanmaalla poikkeavat optimistiseen suuntaan koko maan keskiarvosta. Keskimäärää optimistisempia keskipohjalaiset ovat, kun he arvioivat asuinviihtyvyyttä, suvaitsevaisuutta, asumisen kustannuksia, ihmisten henkistä mielialaa ja toimeentuloa sekä koulutus- ja kulutusmahdollisuuksia. Ainoastaan kuntatalous arveluttaa maakunnan asukkaita selvästi enemmän kuin muualla Suomessa.

Keskipohjalaisten näkemykset ovat muuttuneet monissa asioissa vuoden vaihteeseen 2016–2017 verrattuna optimistisemmiksi. Aiempaa valoisampia visioita ilmenee runsaasti, näin etenkin koulutus-, kulutus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia, asumisen hintaa, matkailun vetovoimaa, luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä sekä päätöksenteon vastuullisuutta sivuavissa kysymyksissä. Aiempaa useampi arvioi kuitenkin maakunnan ja kuntien talouden saattavan kääntyä huonompaan suuntaan.

Keskipohjalaiset luottavat päättäjiin enemmän kuin neljä vuotta sitten

Kansalaisten suhdetta kotikuntaan ja maakuntaan lähestytään seuraavassa luottamuksen näkökulmasta. Luottamussuhteen selvittäminen antaa tietoa päätöksentekijöiden nauttiman legitimiuden asteesta, siitä koetaanko niiden toiminta oikeutetuksi ja hyväksytyksi. Luottamus päivittyy jatkuvasti vastauksena muuttuviin olosuhteisiin ja tapahtumiin.

Tutkimuksessa tiedusteltiin luottamusta kotikunnan, oman maakunnan, valtakunnan tason ja Euroopan unionin päättäjiin. Tuloksista käy ilmi, että luottamuksessa päättäjiin jakaudutaan kahteen eri leiriin. Keski-Pohjanmaan asukkaista kaksi viidestä luottaa kotikunnan (41 %) ja valtakunnan tason (42 %) päättäjiin. Joka toinen kuitenkin epäilee asuinkunnan (53 %) ja valtakunnan (50 %) päätöksentekijöitä. Oman maakunnan päättäjiin luottaa reilu kolmannes (36 %) ja Euroopan unionin vallankäyttäjiin vain vajaa neljännes (23 %).

Keski-Pohjanmaan asukkaiden näkemykset poikkeavat koko maan väestön keskiarvosta luottamuksessa varsin vähän. Keskipohjalaiset suhtautuvat keskimäärää varauksellisemmin EU:n päättäjiin.

Keskipohjalaiset arvioivat päättäjiä eri tasoilla selvästi myönteisemmin kuin neljä vuotta sitten. Luottamus asuinkunnan (+17 prosenttiyksikköä) ja maakunnan (+10 prosenttiyksikköä) päättäjiin on lisääntynyt. Myös valtakunnan tason (+20 prosenttiyksikköä) ja EU:n päättäjiä (+9 prosenttiyksikköä) arvostetaan aiempaa enemmän.

Keski-Pohjanmaalla pidetään arvossa asuinalueen turvallisuutta ja häiriöttömyyttä

Maakuntapuntarissa vastaajilta kysyttiin tärkeimpiä tekijöitä välittömän asuinalueen ja asuinympäristön valinnassa. Vastaajat valitsivat kymmenen tekijää sisältäneeltä listalta enintään viisi tärkeimmäksi kokemaansa.

Keskipohjalaisten keskuudessa nousee yksi asuinalueen valintatekijä selvästi ylitse muiden. Tämä on asuinalueen turvallisuus ja häiriöttömyys (77 % valitsee viiden tärkeimmän joukkoon). Muita keskeisiä ovat palveluiden sijainti lähellä asuntoa (55 %) sekä asuntojen edullinen hinta (53 %).

Vähemmän keskeisinä pidetään asuinalueen kaupunkimaisuutta ja asumisympäristön korkeaa laatua. Nämä voivat olla monelle olennaisia valintatekijöitä, mutta eivät kuitenkaan tärkeimpiä. Jos jostakin joudutaan tinkimään, niin sitten näistä.

Keskipohjalaisten näkemykset eroavat koko maan asukkaiden arvioista aika vähän. Asuntojen edullinen hinta ja maaseutumaisuus ovat jonkin verran tärkeämpiä asuinympäristön valintakriteereitä. Hyvät julkiset liikenneyhteydet ja asuinympäristön korkea laatu ovat hieman keskimäärää vähemmän tärkeitä.

Keskipohjalaiset arvioivat, että etäisyys kotoa kaikki palvelut tarjoavan ison kaupungin keskustaan voisi olla hieman nykyistä hieman pidempi, kuin mikä heillä tällä hetkellä on. Näin ainakin niiden osalta, jotka asuvat lähes keskustassa. Vastanneista lähes kolmannes (31 %) asuu alle kahden kilometrin päässä kaikki palvelut tarjoavan ison kaupungin (Kokkola) keskustasta. Tätä matkaa pitää ihanteellisena alle viidennes (18 %) vastaajista. Huomattavalle osalle keskustan lähellä asuvista sopisi vähän pidempikin matka. Sen sijaan yli 50 kilometrin etäisyydellä elävistä moni toivoisi nykyistä lyhyempää matkaa ison kaupungin keskustaan. Yli 50 kilometrin päässä asuvia on viidennes (21 %), mutta vain kymmenesosa (10 %) pitää tätä sopivana.

Enemmistön (51 %) mielestä sopiva kesämökkimatka on 21–100 km. Neljännekselle (24 %) alle 20 kilometrin matka olisi hyvä ja joka kymmenennelle matkalla ei ole merkitystä.

Keski-Pohjanmaalla kolmannes kannattaa sote-uudistusta

Sote-uudistukseen liittyen vastaajilta kysyttiin mielipidettä hankkeen hyväksyttävyydestä sekä suhtautumista hyvinvointialueiden (maakuntien) rahoituksen periaatteeseen. Tämän jälkeen tiedusteltiin vielä arvioita uudistuksen mahdollisista seuraamuksista omassa maakunnassa. Kysymyksenasettelut taustoitettiin seuraavasti.

”Tällä hetkellä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu on kunnilla. Maan hallitus valmistelee esitystä sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) uudistusta. Hallituksen esityksessä ehdotetaan hyvinvointialueiden (maakuntien) perustamista. Niiden tehtävänä olisi sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen sekä pelastustoimi. Hyvinvointialueita (Uuttamaata lukuun ottamatta maakuntia) olisi 21, jonka lisäksi Helsinki vastaisi sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä alueellaan. Hyvinvointialueiden (maakuntien) ylin päättävä elin valittaisiin suorilla vaaleilla v. 2022”.

Keskipohjalaisista kolmannes (32 %) kannattaa sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirretään kunnilta ja kuntayhtymiltä perustettaville uusille hyvinvointialueille (maakunnille). Vastustajia on (35 %) enemmän kuin kannattajia ja epätietoisia myös kolmannes (34 %). Keskipohjalaiset suhtautuvat uudistukseen lähes samalla lailla kuin suomalaiset keskimäärin. Epätietoisia on ehkä hieman enemmän.

Keski-Pohjanmaalla vajaa kaksi viidesosaa (37 %) kannattaa hyvinvointialueiden rahoituksen määräytymistä palveluiden tarpeen mukaan. Samansuuruinen joukko suhtautuu kielteisesti (37 %). Neljännes on vailla kantaa (26 %). Keskipohjalaiset suhtautuvat rahoitusmalliin ehkä hieman varauksellisemmin kuin suomalaiset keskimäärin.

Vastaajat ottivat tutkimuksessa kantaa siihen, miten uskovat palveluiden muuttuvan maakunnassa ratkaisun myötä kolmen kriteerin mukaan. Tarkoituksena oli selvittää, minkälaisia vaikutuksia sote-uudistuksella oletetaan olevan toteutuessaan.

Keski-Pohjanmaan asukkailla on pikemminkin pessimistinen kuin optimistinen näkemys sote-uudistuksen seuraamuksista. Enemmän kuin kaksi viidestä arvioi sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden perustasolla heikenevän (43 %). Joka toinen uskoo myös omien mahdollisuuksien saada yhdenvertaisia ja laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja huonontuvan (49 %). Joka toinen otaksuu myös hyvinvointi- ja terveyserojen maakunnassa heikentyvän verrattuna koko maahan (48 %). Asukkaiden näkemykset sote-uudistuksen seuraamuksista ovat hieman pessimistisempiä kuin koko maan väestön keskimäärin.

Luottamuslistan kärjessä ovat Yle ja MTV3

Tutkimuksessa tiedusteltiin kansalaisten luottamusta eri tiedotusvälineiden uutisointiin. Arvioitavia tahoja oli kaikkiaan kaksitoista.

Median keskinäisessä mittelössä luottamuslistan kärkeen asukkaiden keskuudessa asettuvat Ylen radio- (83 % arvioi uutisoinnin erittäin tai melko luotettavaksi) ja TV-uutiset (82 %) sekä MTV3:n uutiset (74 %). Selvä enemmistö väestöstä arvioi myös asuinkunnan paikallislehden (74 %), STT:n (72 %) ja oman maakunnan suurimman lehden (66 %) uutisointien olevan luotettavaa.

Vähemmässä määrin luotetaan iltapäivälehtien (Ilta-Sanomat 28 % ja Iltalehti 25 %) uutisointiin. Molempien lehtien osalta moni katsoo, että ne eivät ole sen enempää luotettavia kuin epäluotettaviakaan. Kaikkein vähiten luottamusta kohdentuu sosiaalisen median (esim. Facebook, Twitter, Instagram) uutisointiin (17 %).

Keski-Pohjanmaalla asuvat luottavat asuinkunnan paikallislehteen ja maakunnan suurimpaan lehteen enemmän kuin suomalaiset keskimäärin. Heillä on keskimäärää enemmän luottoa myös Maaseudun Tulevaisuutta, Kauppalehteä ja sosiaalista mediaa kohtaan. STT:n uutisointiin he uskovat hieman vähemmän kuin muut suomalaiset.

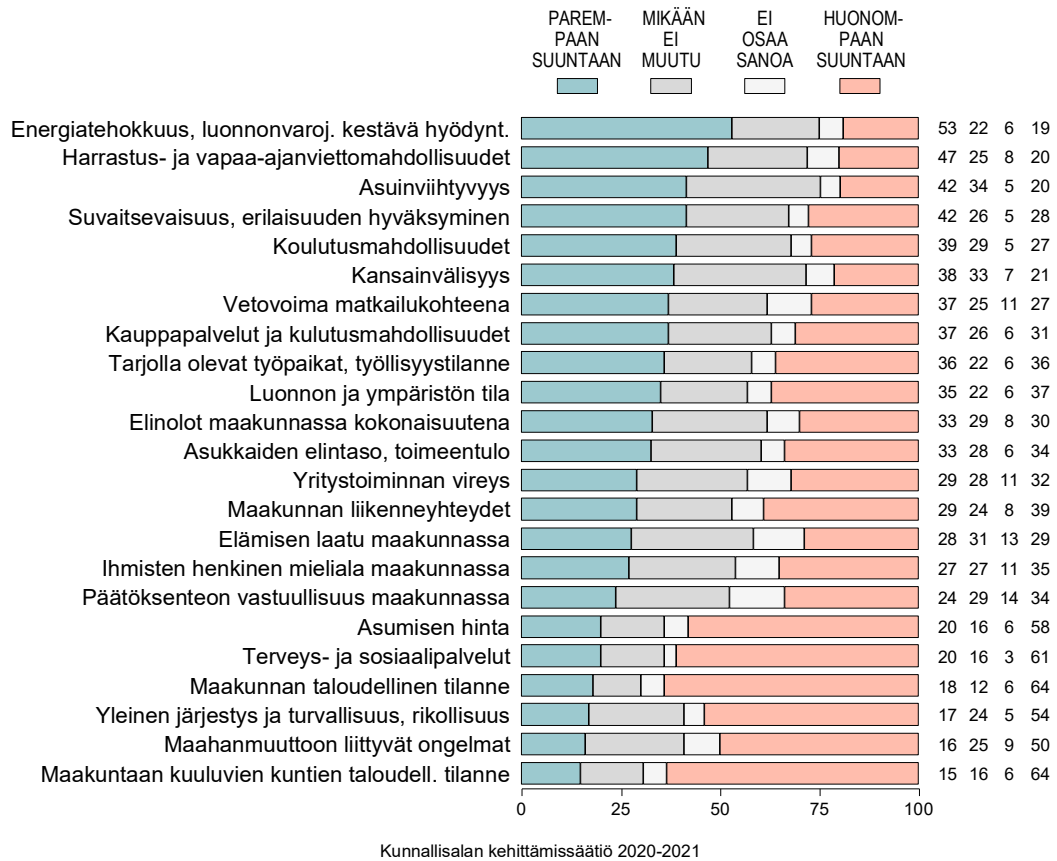
Tutkimuksen toteutus

KAKS – Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu internetpaneelissa marraskuussa 2020. Haastatteluja tehtiin Keski-Pohjanmaalla 144. Vastajaat edustavat maakunnan 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on noin kahdeksan prosenttiyksikköä suuntaansa.

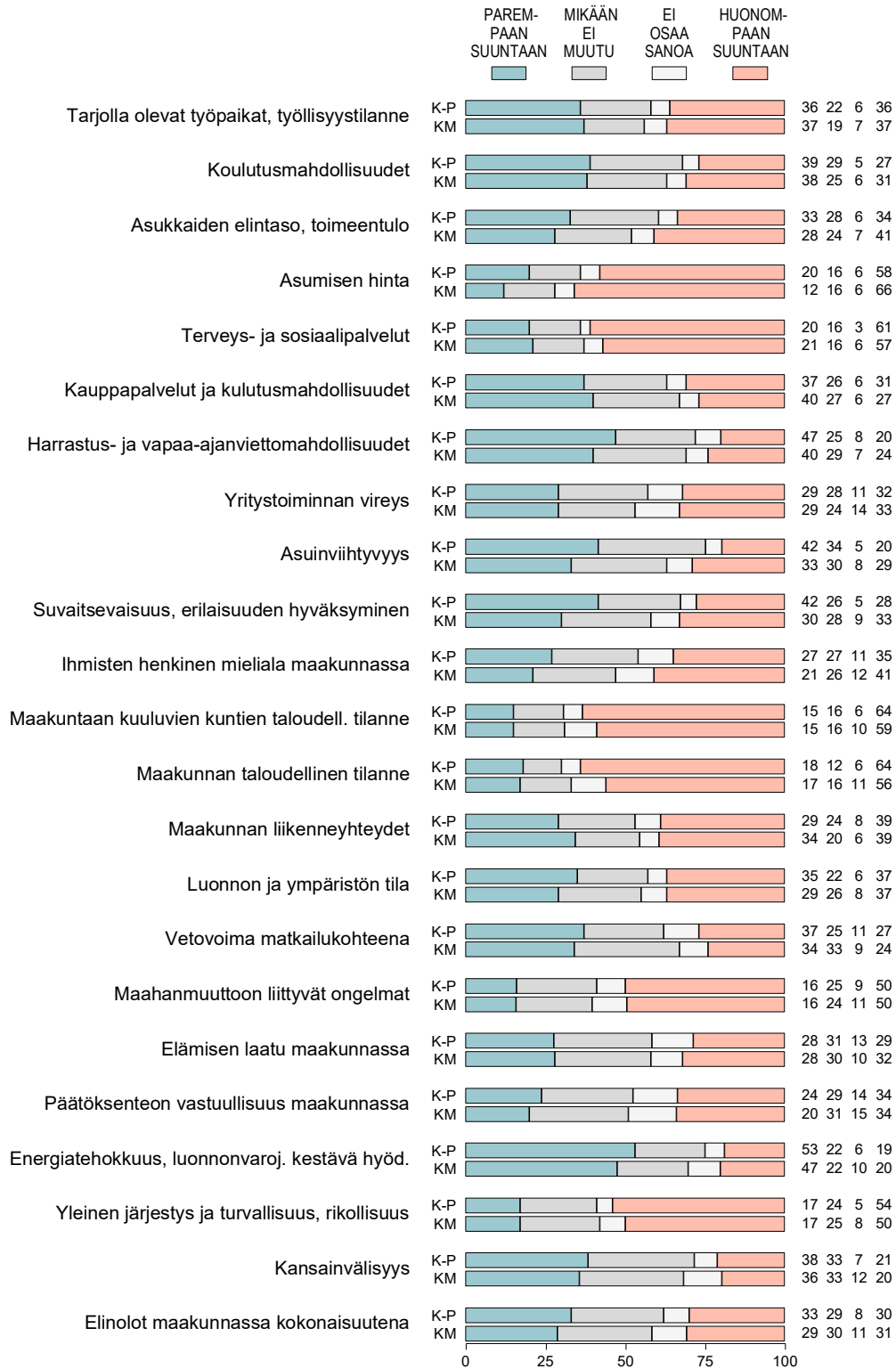
Maakunnan asukkaiden käsityksiä on verrattu koko maan 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä edustavaan aineistoon. Koko maan väestöä edustava vertailuaineisto sisältää 4 516 haastattelua. Koko maata edustavassa aineistossa virhemarginaali on suurimmillaan yksi ja puoli prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

Kuvio 1-15. JOS AJATTELEE 10 VUOTTA ETEENPÄIN, MILLAISEKSI ARVIOI OMAN MAAKUN-
TANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: KESKI-POHJANMAA (%).

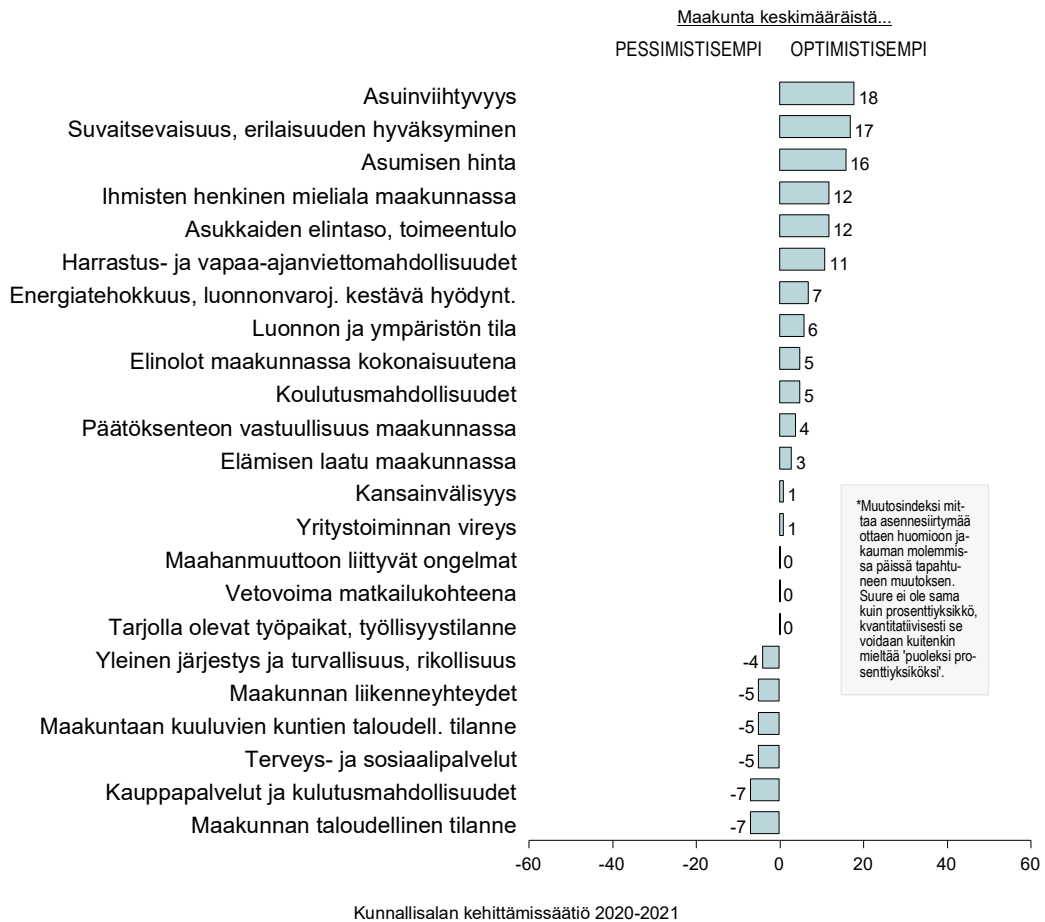

Kuvio 1-15v. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSÄ KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSÄ: KESKI-
 POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

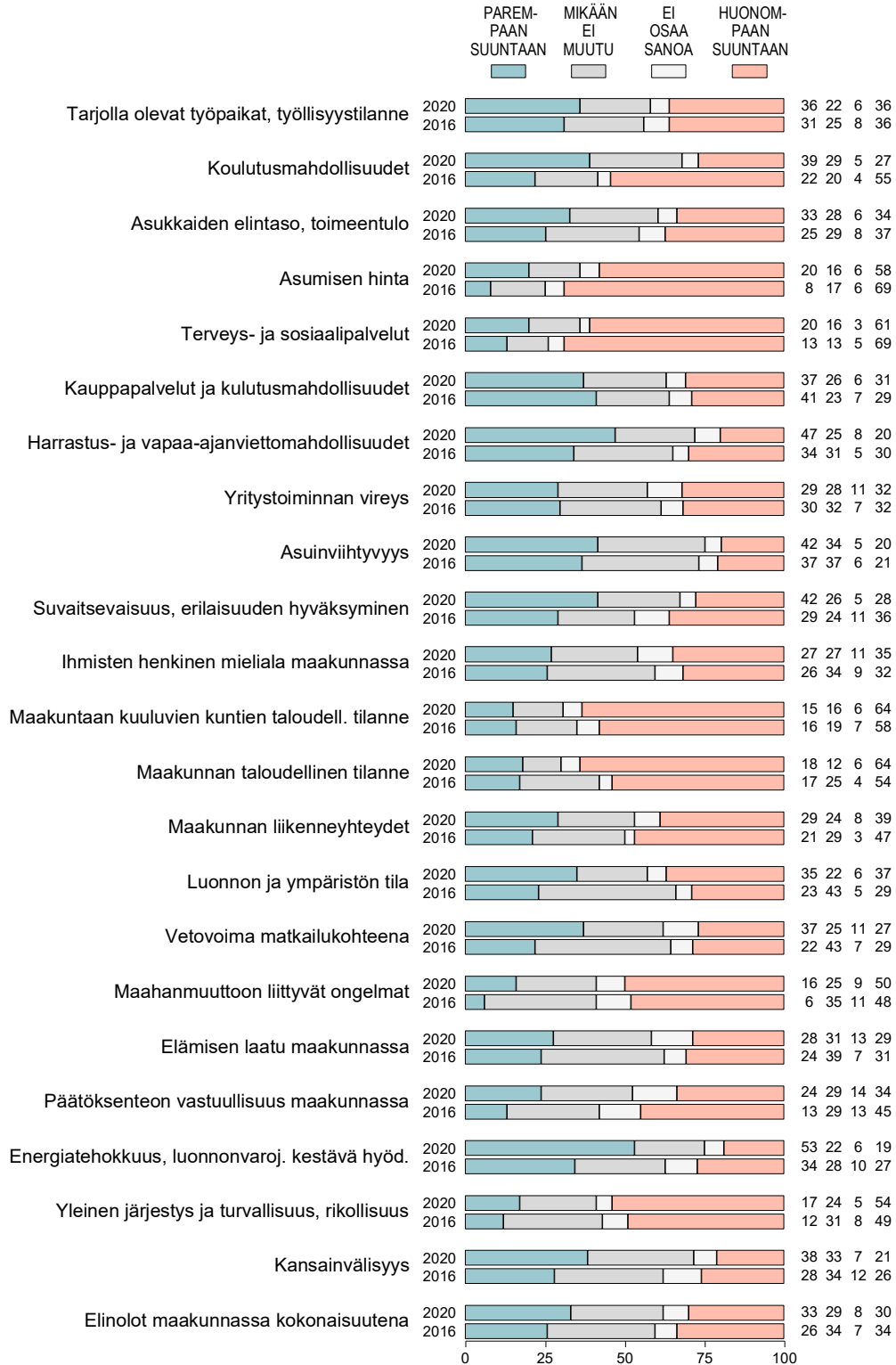

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020-2021

Kuvio 1-15vi. MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA, ARVIOINTIEN EROT (poikkeamat muutosindeksilukuina*).

**Kuvio 1-15t. MITEN ARVIOI OMAN MAAKUNTANSÄ KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSÄ: KESKI-
 POHJANMAA VUOSINA 2016 JA 2020 (%).**

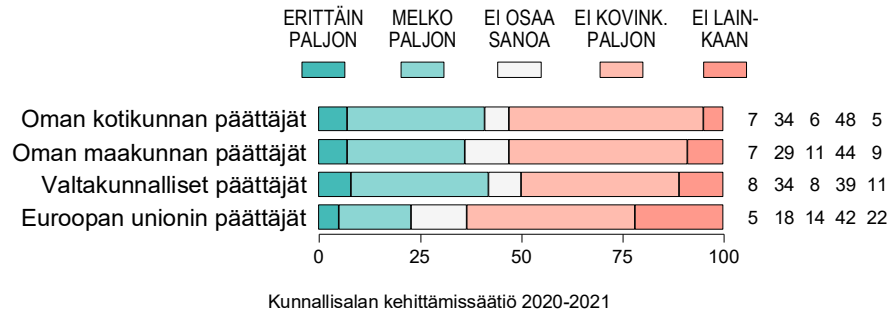

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020-2021

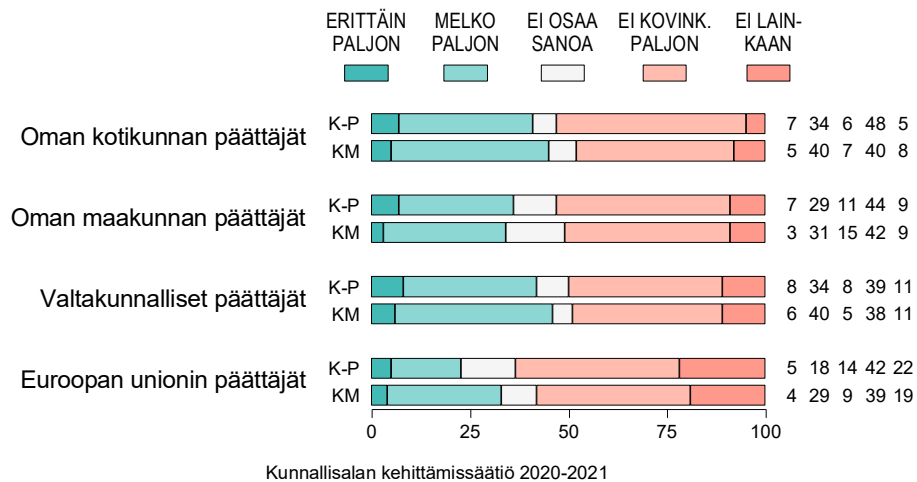
Kuvio 1-15ti. MILLAISEKSI ARVIOI MAAKUNTANSA KEHITTYVÄN TULEVAISUUDESSA: MUUTOKSET ODOTUKSISSA 2016 - 2020 / KESKI-POHJANMAA (muutosindeksiluvut*).

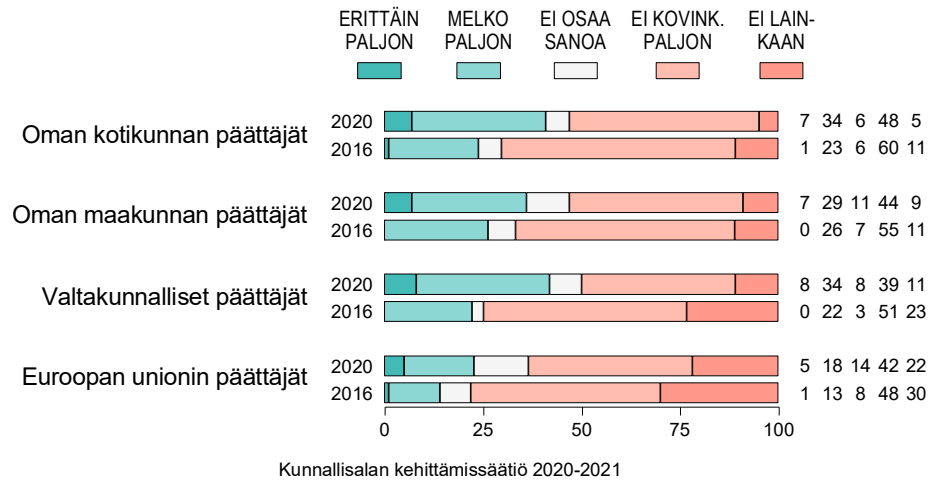
Kuvio 2-15. MISSÄ MÄÄRIN YLEENSÄ LUOTTAU PÄÄTTÄJIIN: KESKI-POHJANMAA (%).

Kuvio 2-15v. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAU PÄÄTTÄJIIN: KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

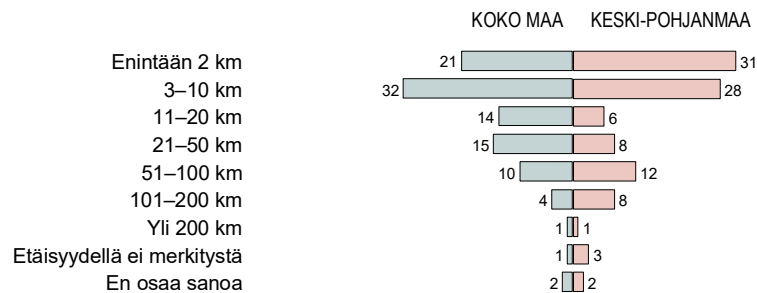

Kuvio 2-15t. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A PÄÄTTÄJIIN: KESKI-POHJANMAA VUOSINA 2016 JA 2020 (%).

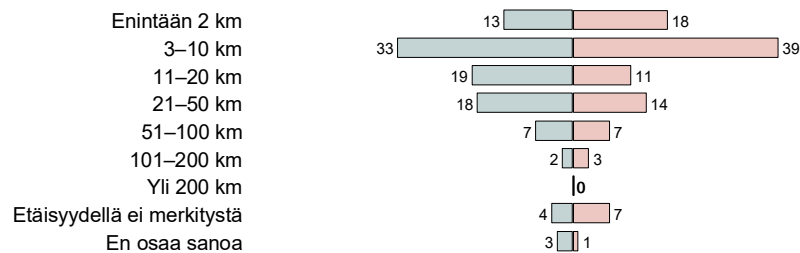

Kuvio 3-15v. SOPIVA ETÄISYYS KODISTA KESKUSTEN PALVELUIHIN JA VAPAA-AJAN ASUNNOLLE: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

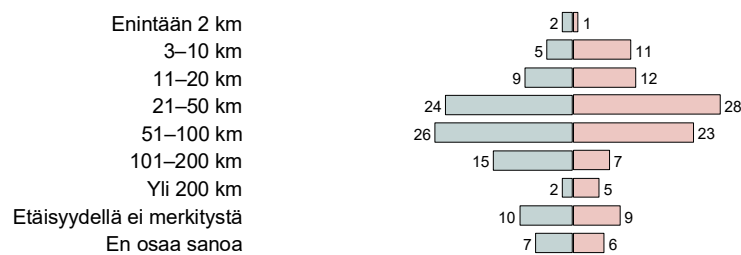
a) Mikä on nykyinen etäisyys kotoa sellaisen ison kaupungin keskusta, jossa on tarjolla kaikki elämänpiiriin kuuluvat palvelut ja myös harvoin käytettävät erikoispalvelut

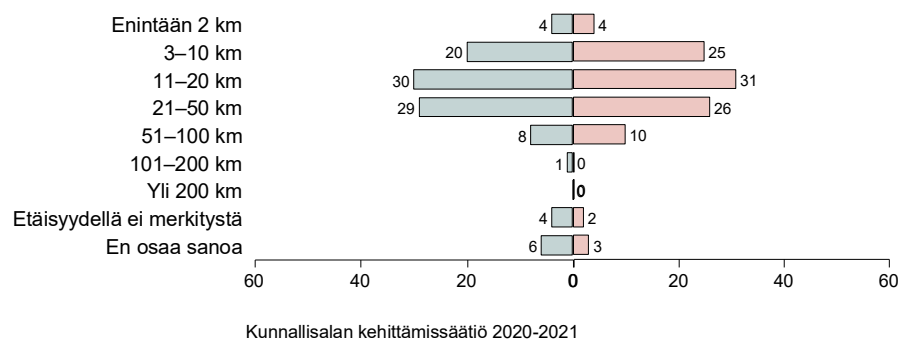
b) Mikä olisi sopiva etäisyys kotoa lähimmän, kaikki palvelut tarjoavan ison kaupungin keskusta

c) Mikä olisi sopiva etäisyys kotoa kesämökille tai vapaa-ajan asunnolle (ajatellen, että käytössä vapaa-ajan asunto)

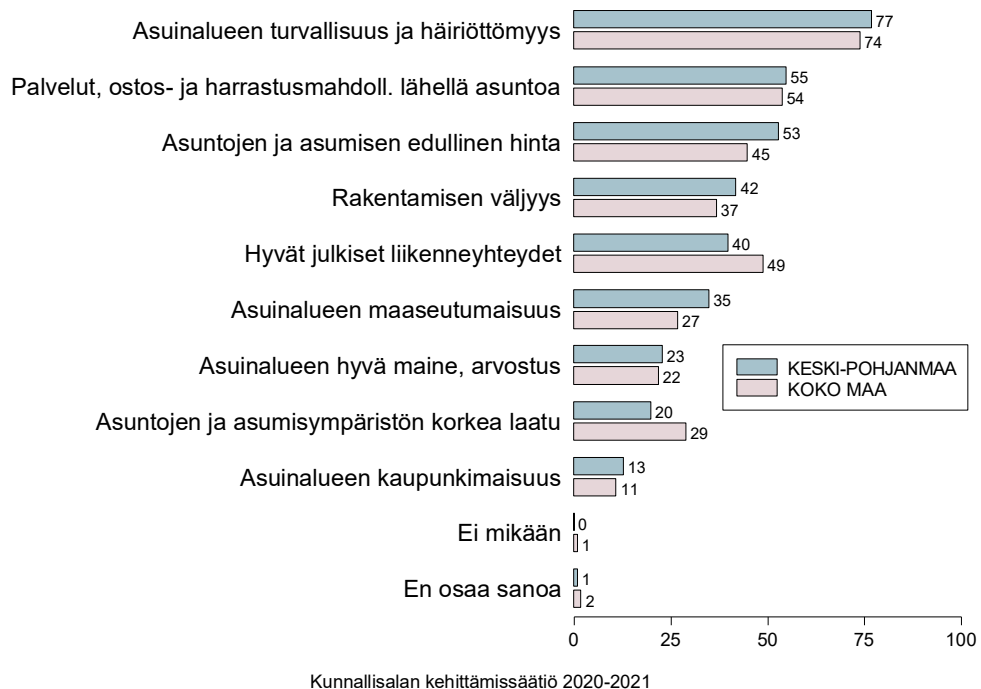
d) Jos asuisi maaseudulla, mikä olisi sopiva etäisyys lähimmän kaupungin keskusta

Kuvio 4-15. MITKÄ SEURAAVISTA OLISIVAT ITSELLE TÄRKEIMPIÄ TEKIJÖITÄ VÄLITTÖMÄN ASUINALUEEN JA ASUINYMPÄRISTÖN VALINNASSA: KESKI-POHJANMAA (enintään viisi valintaa, %).

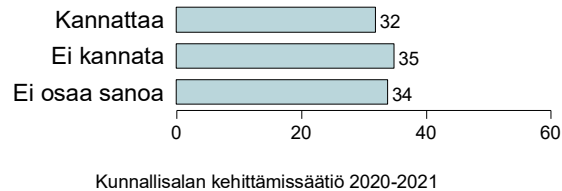

Kuvio 4-15v. MITKÄ SEURAAVISTA OLISIVAT ITSELLE TÄRKEIMPIÄ TEKIJÖITÄ VÄLITTÖMÄN ASUINALUEEN JA ASUINYMPÄRISTÖN VALINNASSA: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (enintään viisi valintaa, %).

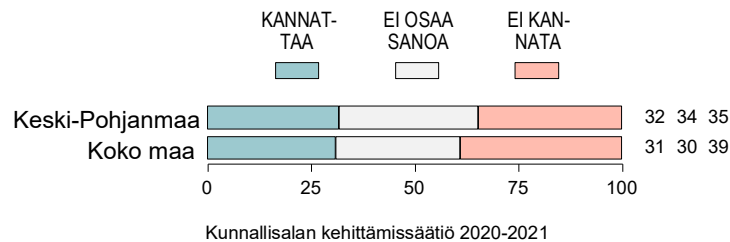
Kuvio 5-15.

MITEN SUHTAUTUU SIIHEN, ETTÄ SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON (sekä pelastustoimen) TEHTÄVÄT SIIRRETÄÄN KUNNILTA JA KUNTAYHTYMITÄ PERUSTETTAVILLE UUSILLE HYVINVOINTIALUEILLE (maakunnille): KESKI-POHJANMAA (%).

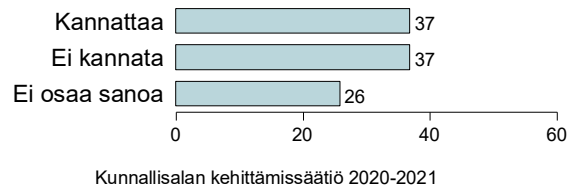
Kuvio 5-15v.

MITEN SUHTAUTUU SIIHEN, ETTÄ SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON (sekä pelastustoimen) TEHTÄVÄT SIIRRETÄÄN KUNNILTA JA KUNTAYHTYMITÄ PERUSTETTAVILLE UUSILLE HYVINVOINTIALUEILLE (maakunnille): KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

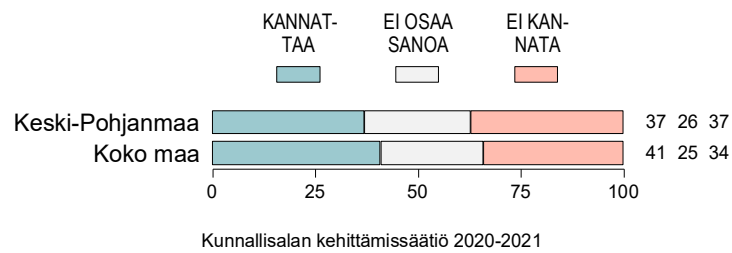
Kuvio 6-15.

KANNATTAAKO HYVINVOINTIALUEIDEN (maakuntien) RAHOITUKSEN MÄÄRÄYTYMISTÄ PALVELUIDEN TARPEEN MUKAAN ELI ESIMERKIKSI SEN MUKAAN, MITEN SOTE-ALUEELLA SAIRASTETAAN: KESKI-POHJANMAA (%).

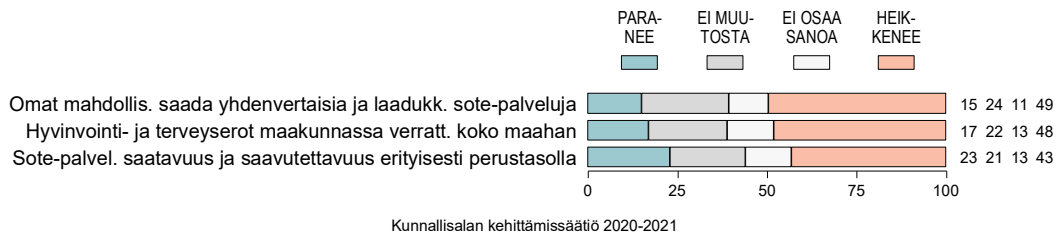

Kuvio 6-15v.

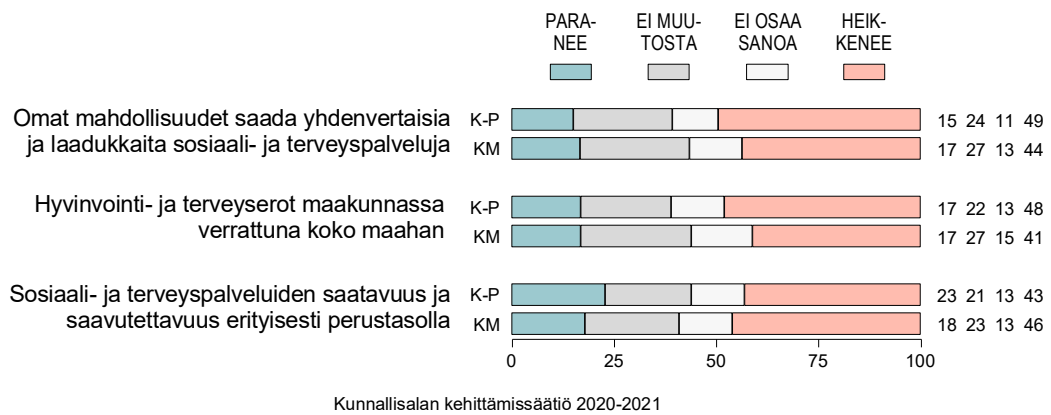
KANNATTAAKO HYVINVOINTIALUEIDEN (maakuntien) RAHOITUKSEN MÄÄRÄYTYMISTÄ PALVELUIDEN TARPEEN MUKAAN ELI ESIMERKIKSI SEN MUKAAN, MITEN SOTE-ALUEELLA SAIRASTETAAN: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

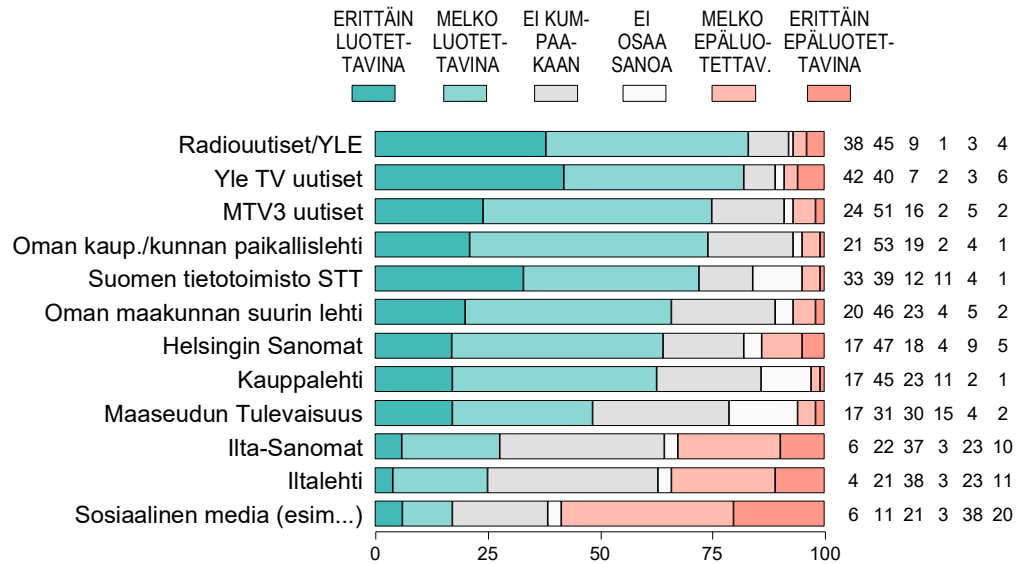
Kuvio 7-15. MITEN USKOO SEURAAVIEN ASIOIDEN MUUTTUVAN OMASSA MAAKUNNASSAAN, JOS UUSI SOTE-RATKAISU JA ESITETTY RAHOITUKSEN PERIAATE TOTEUTUU: KESKI-POHJANMAA (%).

Kuvio 7-15v. MITEN USKOO ASIOIDEN MUUTTUVAN OMASSA MAAKUNNASSAAN, JOS UUSI SOTE-RATKAISU JA ESITETTY RAHOITUKSEN PERIAATE TOTEUTUU: KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

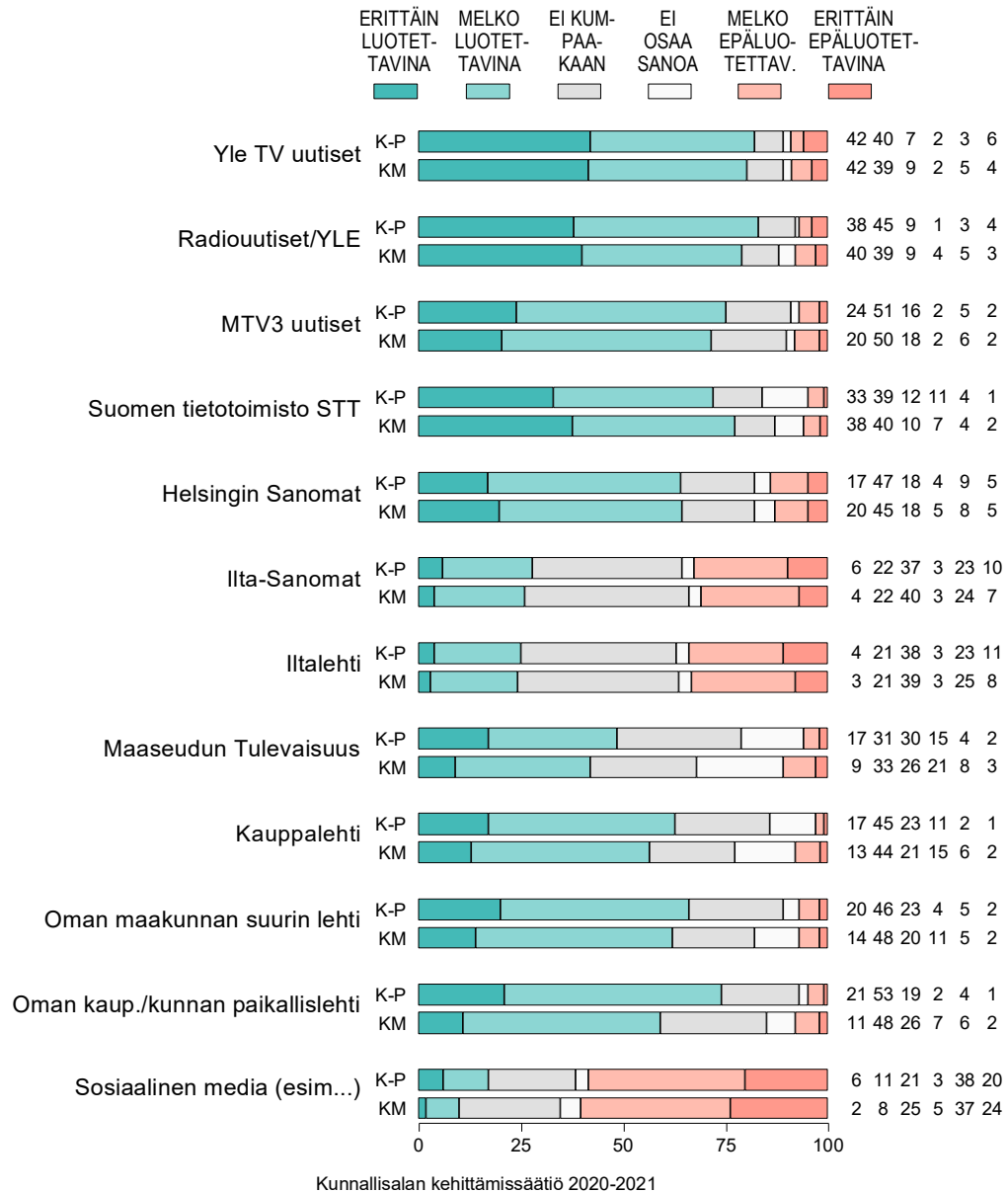

Kuvio 8-15. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ ERI TIEDOTUSVÄLINEIDEN UUTISOINTEJA: KESKI-POHJANMAA (%).

Kunnallisalan kehittämissäätiö 2020-2021

Kuvio 8-15v. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ ERI TIEDOTUSVÄLINEIDEN UUTISOINTEJA: KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

KAKS:N VALTUUTETTUKYSELY 2020 – KESKI-POHJANMAA

Kuntavaalit ovat huhtikuussa 2021. KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiö tiedusteli marraskuussa 2020 Webropol-kyselyllä nykyisiltä valtuutetuilta mielipiteitä valtuustotyöhön, ehdokkuuteen, soteen, keskeisiin kuntavaaliteemoihin ja median uutisoinnin luotettavuuteen. Kyselyyn vastasi 1362 valtuutettua Suomen 8999 valtuutetusta. Vastausprosentti oli 15,1 %. Virhemarginaali koko aineistosta on suuntaansa 2,7 prosenttiyksikköä. Kyselyn loppuraportti ”[Kuntademokratia – Valtuutettukysely 2020](#)” on KAKSin sivuilla. Kyselyyn vastasi 27 valtuutettua Keski-Pohjanmaan 178 valtuutetusta. Vastausprosentti oli 15,2 %.

Halukkuus lähteä ehdolle kuntavaaleihin

Halukkuutta lähteä ehdolle 2021 pidettäviin kuntavaaleihin kysyttiin seuraavasti: ”Kunnallisvaalit ovat huhtikuussa 2021. Oletko lähdössä ehdokkaaksi?” Vastausvaihtoehdot olivat: ”kyllä, en, en osaa sanoa”. Jatkokysymys kuului: ”Jos et lähde ehdokkaaksi, onko syynä ensisijaisesti: olen ollut jo riittävän kauan valtuustossa; valtuustotyöskentely ei motivoi minua tarpeeksi; ajan puute; ikä, terveys; muu syy, mikä?”

Valtakunnallisesti reilusti yli puolet valtuutetuista (56 %) aikoo lähteä ehdokkaaksi seuraaviin kuntavaaleihin huhtikuussa 2021. Noin joka viides (22 %) ei osaa vielä sanoa ja sama määrä (22 %) ei lähde enää ehdolle. Keski-Pohjanmaalla ehdokkuus kiinnostaa muuta maata vähemmän, alle puolet (48 %) valtuutetuista on valmis ehdolle, kolmasosa (33 %) ei osaa sanoa ja vajaa viidennes (19 %) ei lähde.

Valtuustotyön onnistuneisuus

Valtuutetuilta kysyttiin, miten he arvioivat kahdeksan eri valtuustotyöhön liittyvän asian kehittyneen kuluvan valtuustokauden aikana. Eniten keskipohjalaiset valtuutetut katsoivat olevansa tyytyväisiä valtuustotyön onnistuneisuuteen kokonaisuudessaan (74 %). Kaksi kolmesta (66 %) oli tyytyväisiä myös esittelyyn valtuustossa. Yli puolet (59 %) katsoi, että kotikunta oli kokonaisuudessaan kehittynyt valtuustokaudella. Reilu puolet (52 %) oli puolestaan selvästi kriittisiä valtuuston kykyyn katsoa koko kunnan/kaupungin kokonaisetua.

Kuntavaalien tärkeimmät asiat

Valtuutetuilta kysyttiin näkemyksiä tulevien kuntavaalien keskeisistä teemoista kysymyksellä: ”Mihin asioihin haluaisit kuntavaaleissa kiinnitettävän huomiota; kuinka tärkeiksi koet seuraavat asiat kuntavaaleissa?” Vaihtoehtoja tarjottiin 25. Keski-Pohjanmaalla janan ääripäitä edustavat tärkeistä tärkeimmäksi koetut kotikunnan talous ja velkaantuminen, sosiaali- ja terveyspalvelut, sote-uudistus,

peruskoulut, lasten päivähoito sekä urheilu- ja kuntoilumahdollisuudet. Toisessa päässä ylivoimaisesti vähiten tärkeimpänä asiana ovat kuntaliitokset (78 % ei tärkeä), kuten yleensäkin koko maassa.

Sote-uudistus

Kaupunkien ja kuntien valtuutetuilta kysyttiin kantoja pääministeri Sanna Marinin hallituksen tuolloin valmistelussa olleeseen esitykseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisesta (sote-uudistus). Hallituksen lopullinen esitys esiteltiin kyselyn jälkeen, joulukuussa.

Valtuutetuille esitetty kysymys kuului: ”Maan hallitus valmistelee esitystä sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) uudistuksesta. Miten suhtaudut siihen, että sosiaali- ja terveydenhuollon (sekä pelastustoimen) tehtävät siirretään kunnilta ja kuntayhtymiltä perustettaville uusille hyvinvointialueille (maakunnille)?” Vastausvaihtoehdot olivat: kannatan, en kannata, en osaa sanoa.

Toinen kysymys kuului: ”Hallituksen esityksen mukaan hyvinvointialueiden (maakuntien) rahoitus määräytyy palveluiden tarpeen mukaan eli esimerkiksi sen mukaan, miten sote-alueella sairastetaan. Kannatatko tällaista rahoituksen määräytymistä vai et?” Vastausvaihtoehdot olivat: kannatan, en kannata, en osaa sanoa.

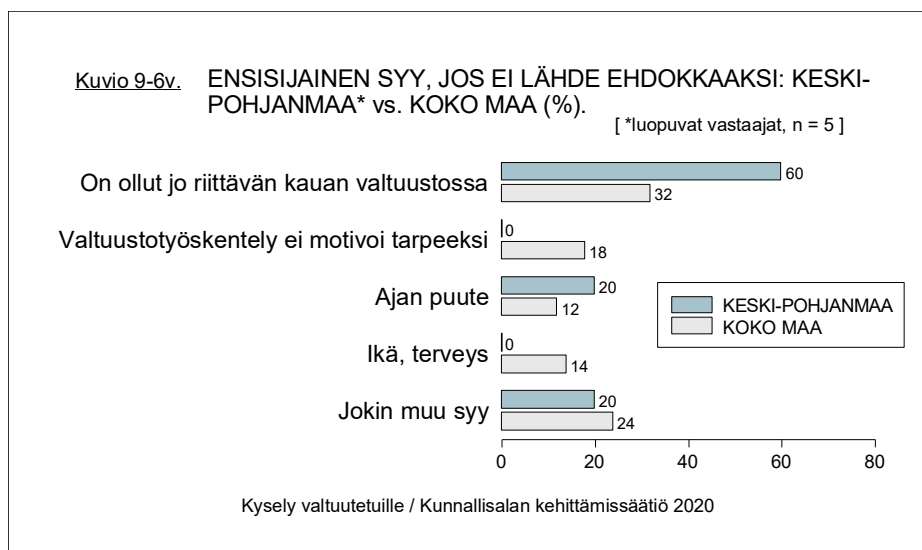
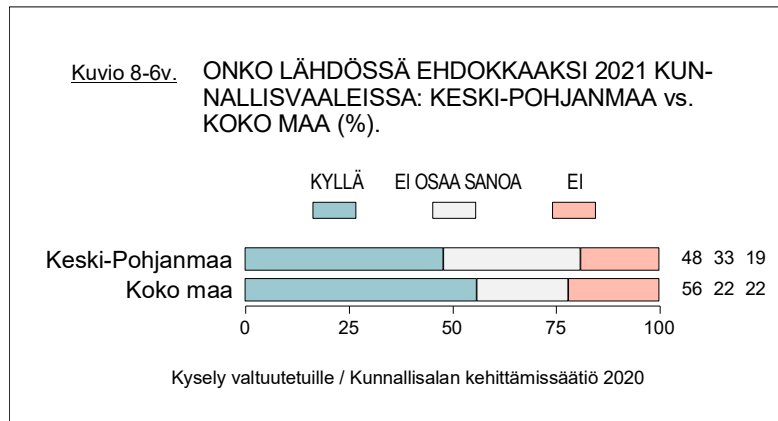
Kolmas kysymys kuului: ”Miten uskot seuraavien asioiden muuttuvan sote-ratkaisun myötä?” Kysyttävät asiat olivat palvelujen määrä, laatu, saatavuus; palvelujen toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin sekä palvelujen tasavertaisuus maan eri puolilla. Vastausvaihtoehdot olivat: paranee, ei muutosta, en osaa sanoa, heikkenee.

Keskipohjalaisista valtuutetuista jopa kolme neljästä (74 %) kannattaa sote-uudistusta ja yli puolet (52 %) palvelujen tarpeeseen perustuvaa rahoitusmallia. Sotea vastustaa viidennes (22 %) valtuutetuista. Palvelujen laadun, määrän ja saatavuuden osalta vahva enemmistö arvioi, että muutosta nykyiseen ei tule tai ne voivat hieman parantua.

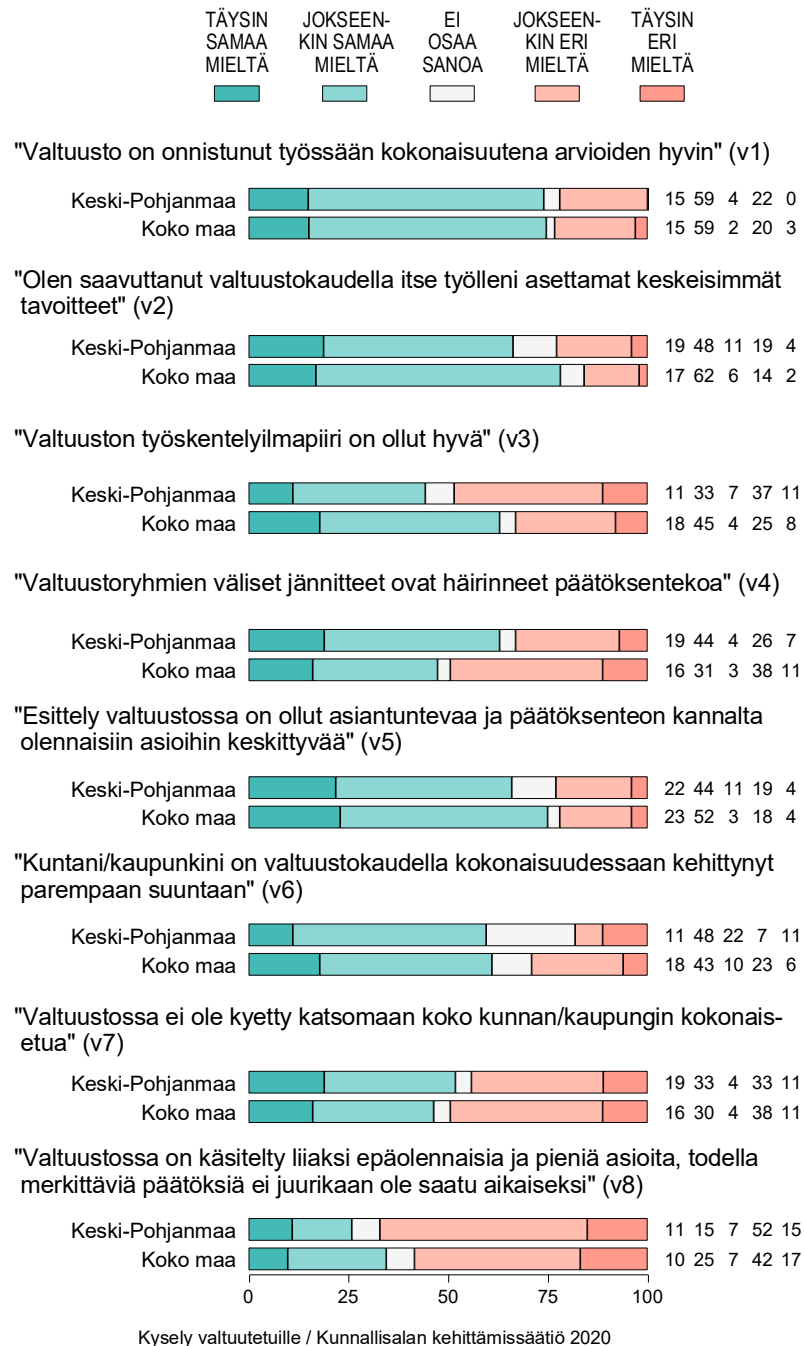
Luotettavat uutisoijat

Valtuutetuilta kysyttiin näkemystä 12 eri tiedotusvälineen luotettavuutta uutisoijana. Kysymys kuului: ”Kuinka luotettavina pidät seuraavien tiedotusvälineiden uutisointia?”. Kysymys esitettiin 12 median, yhdeksän valtakunnallisen ja sosiaalisen median sekä maakunnan suurimman lehden ja oman paikallislehden osalta.

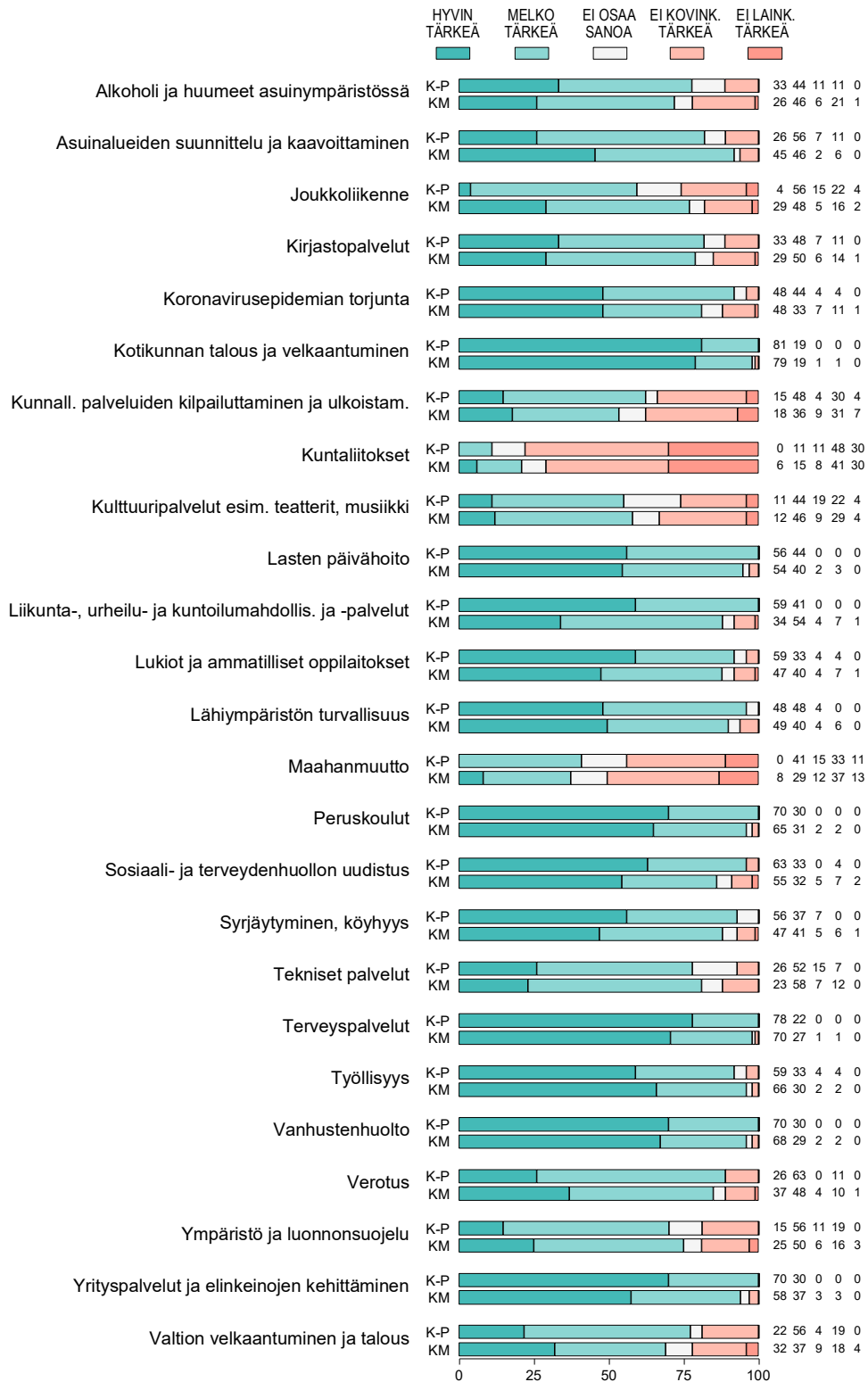
Keskipohjalaiset valtuutetut luottivat eniten STT (96 %) sekä Ylen TV (92 %) ja radio (89 %) uutisiin. MTV:n uutisiin luottaa neljä viidestä, oman maakunnan (75 %) ja kunnan (78 %) median uutisointiin kolme neljästä.

Kuvio 11-6v. MITEN ARVIOI ASIOIDEN KEHITTYNEEN KULUNEELLA VALTUUSTOKAUDELLA: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

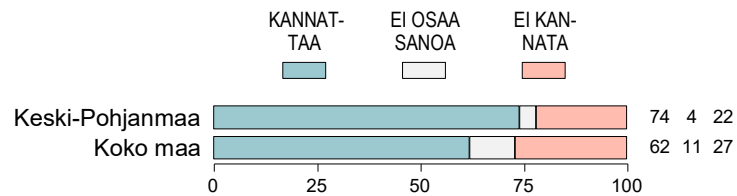
Kuvio 10-6v. KUINKA TÄRKEIKSI KOKEE ERI ASIAT KUNTAVAALEISSA/MIHIN HALUAISI KIINNITTETÄVÄN HUOMIOTA: KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kysely valtuutetuille / Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 12-6v.

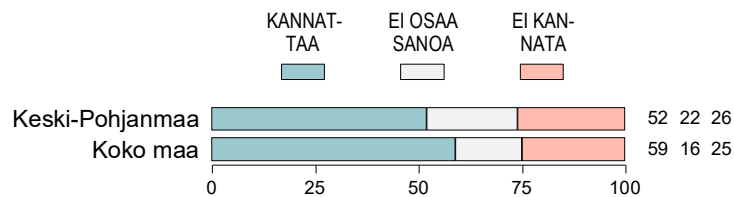
MITEN SUHTAUTUU SIIHEN, ETTÄ SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON (sekä pelastustoimen) TEHTÄVÄT SIIRRETTÄÄN KUNNILTA JA KUNTAYHTYMITÄ PERUSTETTAVILLE UUSILLE HYVINVOINTIALUEILLE (maakunnille): KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

Kysely valtuutetuille / Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

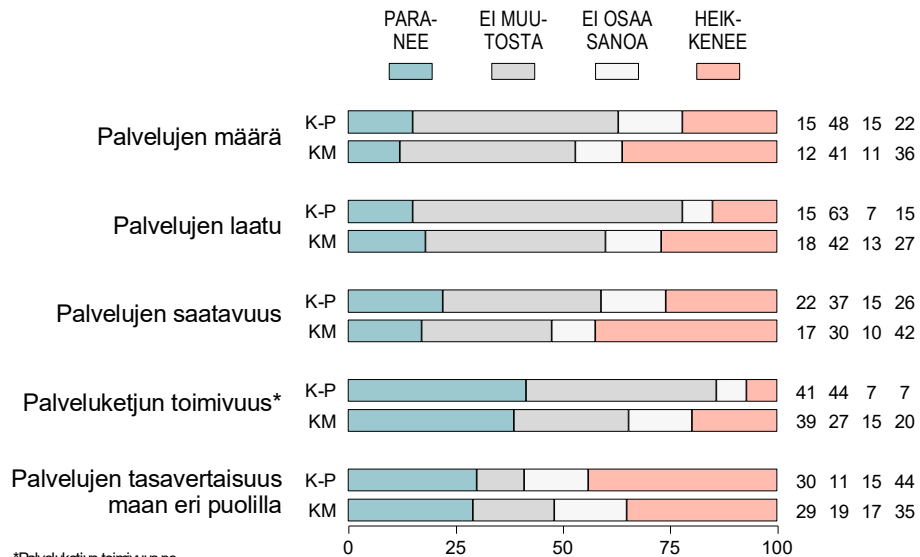
Kuvio 13-6v.

KANNATTAAKO HYVINVOINTIALUEIDEN (maakuntien) RAHOITUKSEN MÄÄRÄYTYMISTÄ PALVELUIDEN TARPEEN MUKAAN ELI ESIMERKIKSI SEN MUKAAN, MITEN SOTE-ALUEELLA SAIRASTETAAN: KESKI-POHJANMAA vs. KOKO MAA (%).

Kysely valtuutetuille / Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

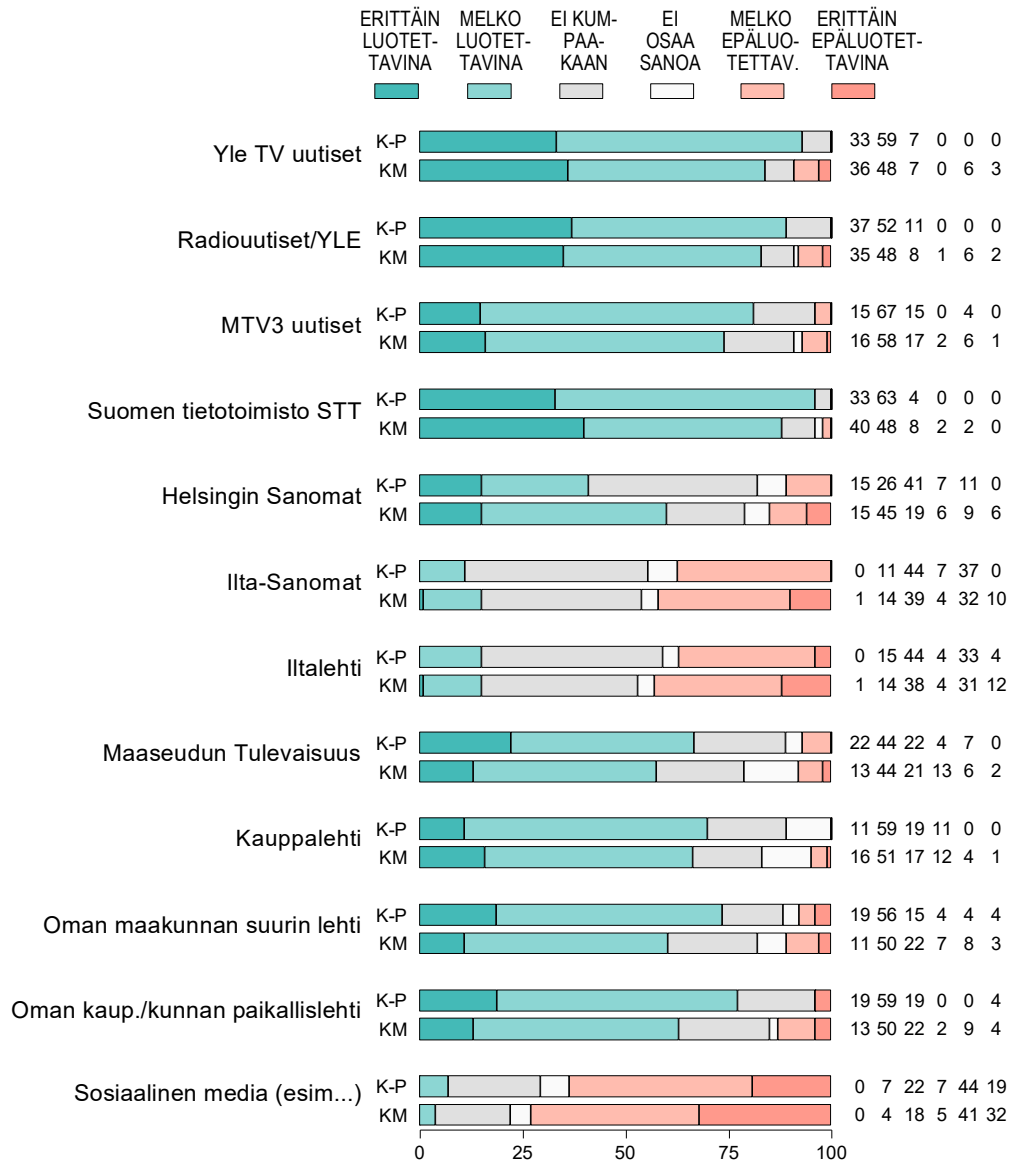
Kuvio 14-6v. MITEN USKOO ASIOIDEN MUUTTUVAN SOTE-RATKAISUN MYÖTÄ:
 KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

*Palveluketjun toimivuus peruspalveluista aina erikoishoitoa vaativiin palveluihin.

Kysely valtuutetuille / Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020

Kuvio 15-6v. KUINKA LUOTETTAVINA PITÄÄ ERI TIEDOTUSVÄLINEIDEN UUTISOINTEJA: KESKI-POHJANMAA (K-P) vs. KOKO MAA (KM, %).

Kysely valtuutetuille / Kunnallissalan kehittämissäätiö 2020